

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av huvudmannens och
rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning
av behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och
grundskola i Falkenbergs kommun och
Schubergstorpsskolan**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning i Falkenbergs kommun och Schubergstorpsskolan avseende kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska huvudmäns och rektorers arbete för att se till att fler elever får undervisning av legitimerade och behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskolans årskurser F–6.

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och den aktuella skolenheten?
2. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete i tre nivåer. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls av Falkenbergs kommun och Schubergstorpsskolan i följande utsträckning:

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att kartlägga och analysera behovet av behöriga lärare och förskollärare så att det även omfattar möjligheten för befintlig personal att genomgå behörighetsgrundande utbildning.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett arbete för att öka behörigheten bland lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att uppmuntra lärare och förskolelärare att delta i behörighetsgrundande utbildning samt tydliggöra vilket stöd som finns, vilka som kan ta del av det och utifrån vilka förutsättningar.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2 oktober 2026 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:12599) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och aktuell skolenhet. I det ingår hur rektorn och huvudmannen återkommande tar reda på nuvarande och framtida behov av behöriga lärare och förskollärare. Det gäller såväl behov av legitimerade lärare som behov av behöriga lärare i ämnen där lärare som är legitimerade men inte behöriga i ämnet, årskursen eller skolformen undervisar. Även möjligheterna att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal omfattas. Vidare ingår hur ansvarsfördelning och samverkan kring kartläggningsarbetet mellan huvudmannen och rektorn ser ut.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Kartläggning och analys av behov

Huvudmannen kartlägger och analyserar behoven av legitimerade och behöriga lärare och förskollärare. Däremot följs inte behovet av behöriga lärare och förskollärare upp i alla ämnen och årskurser. Huvudmannen har rutiner för att regelbundet samla in information från skolenheterna i syfte att kartlägga behovet av behöriga lärare och förskollärare. Genom detta arbete har huvudmannen en översiktlig bild av aktuella och kommande behov av behöriga lärare och förskollärare. En gång per termin samlas uppgifter in från rektorerna om behovet av behöriga lärare och förskollärare samt uppgifter om personalens behörighet i ämnen och årskurser. Förutom informationen från rektorerna använder huvudmannen sig av statistik ifrån Skolverket samt vissa prognoser om förändringar i antalet elever samt demografiska förändringar i kommunen. I kartläggningen av nuläget fördjupar huvudmannen arbetet genom att avdelningen för Human Resources (HR) kontaktar rektorerna vid de skolenheter där det saknas personal i syfte att planera åtgärder när behöriga lärare eller förskollärare saknas i ett ämne. Bilden av nuläget är dock inte heltäckande då den inte täcker behovet av behöriga lärare i samtliga ämnen och årskurser. Huvudmannens kartläggning av insatser är begränsad till de fall där rektorerna har signalerat att det helt saknas legitimerade lärare och förskollärare och omfattar inte fall där legitimerade lärare undervisar i ämnen där de saknar behörighet. Huvudmannens analys av kartläggningen omfattar därmed inte behov behöriga lärare och förskollärare i alla ämnen och årskurser. De åtgärder som i första hand övervägs av huvudmannen när det saknas legitimerade lärare är omfördelning av tjänster mellan enheterna och rekrytering i syfte att öka andelen behöriga lärare inom ett ämne. Utifrån framtida behov omfattar kartläggning möjligheten att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning i vissa ämnen och årskurser. Exempelvis har huvudmannen kartlagt behörigheten hos dem som undervisar i förskoleklass inför ett införande av en tioårig grundskola. Huvudmannen har även identifierat behov av behöriga lärare i ämnena slöjd och svenska som andraspråk och i dessa fall kartlagt möjligheterna för befintlig personal att genomgå behörighetsgrundande utbildning.

Rektorns arbete med att kartlägga behov av behöriga lärare och förskollärare vid Schubergstorpsskolan fokuserar huvudsakligen på rekrytering och inte behov av behörighetsgrundande utbildning hos

befintlig personal. Rektorn kartlägger regelbundet behovet av behöriga lärare och förskollärare på skolenheten. Rektorn tar reda på behovet av behöriga lärare och förskollärare i samband med tjänstefördelning inför kommande läsår samt inför pensionsavgångar och nyanställningar. Rektorn har dock en begränsad bild av behovet av behöriga lärare och förskollärare, eftersom analysen inte omfattar samtliga lärare som undervisar utan behörighet och endast i enstaka fall omfattar möjligheten till behörighetsgrundande utbildning. Rektorn har genom sin kartläggning identifierat ämnen vissa där det finns ett behov av behöriga lärare, exempelvis i musik, bild och teknik. I syfte att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning för befintlig personal i ämnet musik har rektorn haft en dialog med läraren som undervisar i ämnet. Kartläggningen omfattar dock inte behov av att öka behörigheten i ämnena teknik och bild genom behörighetsgrundande utbildning. Det finns även ytterligare ämnen vid skolenheten där lärare undervisar utan behörighet som inte ingått i rektorns kartläggning av skolenhetens behov. Rektorns kartläggning och analys är därmed inte heltäckande och omfattar inte behov av behörighetsgrundande utbildning i alla ämnen.

Arbetsfördelning och samverkan

Det finns en tydlig ansvars- och arbetsfördelning mellan huvudmannen och rektorerna i kartlägningsarbetet. Huvudmannen och rektorerna samverkar i arbetet och har genom återkommande dialoger en gemensam bild av behoven. Rektorerna ansvarar för att kartlägga och analysera behovet av behöriga lärare och förskollärare vid sina respektive skolenheter samt för att sammanställa underlag till huvudmannen. Rektorerna får två gånger per år en förfrågan från huvudmannen, inför ett nytt läsår och inför vårterminen. I förfrågan framgår vilka underlag som ska sammanställas och skickas in avseende behovet av behöriga lärare och förskollärare. Huvudmannen sammanställer behoven vid de olika skolenheterna. Utifrån underlaget förs en dialog mellan HR och rektorerna om behovet av behöriga lärare och förskollärare vid enheterna. I dialogen undersöker HR vilka strategier rektorerna har för att hantera situationer där behöriga lärare saknas och om det finns behov av ytterligare stöd från huvudmannen. Huvudmannens lägesbild som tas fram i samverkan med rektorerna och används som underlag för att prioritera åtgärder, såsom omfördelning av tjänster, rekrytering och behörighetsgrundande utbildning. Resultatet av kartläggningen och huvudmannens redovisas till barn- och utbildningsnämnden och återkopplas till rektorerna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att kartlägga och analysera behovet av behöriga lärare och förskollärare så att det systematiskt omfattar samtliga ämnen och årskurser samt möjligheten till behörighetsgrundande utbildning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det visserligen genomförs kartläggning av behöriga lärare och förskollärare, men det saknas en heltäckande analys av behoven både över hela huvudmannens organisation och vid Schubergstorpsskolan. Kartläggningen omfattar inte ämnen där undervisande lärare är legitimerade men inte behöriga och det saknas en heltäckande analys av behovet av behörighetsgrundande utbildning. Det finns därmed en risk att huvudmannen och rektorn inte identifierar eller tar tillvara behov av behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn och huvudmannen utvecklar arbetet med att använda kartläggningen och efterföljande analys för att identifiera behov av och planera för behörighetsgrundande utbildning i samtliga ämnen och årskurser för befintlig personal, inklusive i de fall där lärare är legitimerade men saknar behörighet i det ämne eller den årskurs de undervisar i.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning. I det ingår hur huvudmannen och rektorn utifrån identifierade behov arbetar med insatser för att öka behörigheten bland befintlig undervisande personal. Arbetet med att informera personal om möjligheterna till behörighetsgrundande utbildning, uppmuntra dem och ge stöd för att kunna delta i behörighetsgrundande utbildning ingår också. Vidare bedöms hur huvudmannen och rektorn planerar och följer upp deltagande i behörighetsgrundande utbildning.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare, rektorn för aktuell skolenhet,

representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Insatser utifrån identifierade behov

Huvudmannen genomför, utifrån identifierade behov, insatser för att öka behörigheten hos befintliga förskollärare och lärare som saknar behörighet. Huvudmannens insatser för att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning utgår från den kartläggning som genomförs. Exempelvis har huvudmannen genomfört insatser inom ämnena svenska som andraspråk och slöjd inom ramen för Lärarlyftet. Inför ett införande av en tioårig grundskola har huvudmannen prioriterat behörighetsgrundande utbildning för förskollärare genom kompletterande utbildning till grundlärare F-3. Huvudmannen har också utifrån sin analys sett ett behov av fler lärare i fritidshem. Flera medarbetare har därför fått möjlighet att utbilda sig till lärare i fritidshem och har därigenom fått behörighet att undervisa i ett praktisk-estetiskt ämne. För att samordna arbetet har huvudmannen nyligen utsett en kompetensförsörjningsgrupp inom förvaltningen. Kartläggningen visar att det finns ett behov av behöriga lärare och förskollärare, exempelvis i ämnet slöjd. Gruppen ska därför, utifrån kartläggningen och efterföljande analys, prioritera behörighetsgrundande utbildning i samtliga ämnen där sådana behov finns.

Rektorn för Schubergstorpskolan genomför enstaka insatser för att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning utifrån identifierade behov, men arbetet saknar systematik. När rektorn genom sin kartläggning identifierat ett behov av behöriga lärare och förskollärare på enheten utgår rektorn främst från rekrytering och omorganisation för att tillgodose behoven. Rektorn har utifrån ett identifierat behov i ämnet musik, uppmuntrat en lärare som undervisar utan behörighet att genomgå en behörighetsgrundande utbildning. Någon motsvarande uppmuntran har dock inte skett i andra ämnen där behov av behöriga lärare har identifierats, till exempel i bild och teknik. Eftersom rektorns kartläggning inte omfattar samtliga ämnen och årskurser som undervisas av lärare som saknar behörighet genomförs inte heller insatser i dessa ämnen.

Information, stöd och uppmuntran att delta i utbildning

Huvudmannen informerar om behörighetsgrundande utbildning och erbjuder stöd utifrån de behov huvudmannen identifierat. Information om behörighetsgrundande utbildning förmedlas inom organisationen. Huvudmannen informerar om möjligheter till behörighetsgrundande utbildning via Falkenbergs kommuns intranät och verksamhetscheferna informerar även rektorerna. Informationen gäller utbildningsinsatser utifrån behov som huvudmannen identifierat samt information om

statsbidrag som är aktuella att söka. Lärare och förskollärare kan ta del av informationen på intranätet och rektorerna ansvarar för att föra information från möten med verksamhetscheferna vidare till lärare och förskollärare. Lärare och förskollärare som genomgår behörighetsgrundande utbildning initierad av huvudmannen får stöd, exempelvis i form av nedsatt tjänstgöringsgrad med bibehållen lön.

Rektorn vid Schubergstorpskolan informerar om och uppmuntrar till deltagande i behörighetsgrundande utbildning, men arbetet sker i stor utsträckning utifrån enskilda lärares och förskollärares initiativ. Rektorn informerar om och uppmuntrar till att ansöka till de utbildningar där huvudmannen har identifierat ett behov samt uppmuntrar lärare och förskollärare som själva tar initiativ till att genomgå behörighetsgrundande utbildning. Rektorn tar dock inte regelbundet upp frågan om behörighetsgrundande utbildning med berörda lärare och förskollärare och initiativ till deltagande kommer huvudsakligen från lärare och förskollärare själva. När en lärare eller förskollärare genomgår behörighetsgrundande utbildning ger rektorn stöd till dem som efterfrågar det, exempelvis genom att frigöra tid vid examinationstillfällen eller bistå med kurslitteratur. Sammantaget är arbetet med att informera, stödja och uppmuntra deltagande i behörighetsgrundande utbildning inte systematiskt och det saknas tillräcklig tydlighet kring förutsättningar och stöd för lärare och förskollärare.

Planering och uppföljning av utbildningsinsatser

Huvudmannen och rektorn på Schubergstorpskolan planerar och följer deltagandet i utbildningsinsatser utifrån identifierade behov. Rektorn vid Schubergstorpskolan planerar och följer upp utbildningsinsatser individuellt med lärare och förskollärare som genomgår behörighetsgrundande utbildning. Rektorn tar kontakt med personal som antagits till utbildning för att planera deltagandet. Under utbildningens gång följer rektorn upp hur det går, exempelvis i medarbetarsamtal. Huvudmannen har följt upp de senaste utbildningsinsatserna inom behörighetsgrundande utbildning genom att undersöka stödet till deltagarna samt hur många som avbryter utbildningen. Huvudmannen har utifrån detta dragit slutsatsen att avbrott förekommer och att studierna upplevs som tidskrävande. Huvudmannen har vidare dragit slutsatsen att lärare kan behöva mer tid för studier, exempelvis genom ytterligare nedsättning i tjänstgöringsgrad.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att informera, uppmuntra och ge stöd till lärare och förskollärare att delta i behörighetsgrundande utbildning samt tydliggöra vilket stöd som finns.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn visserligen genomför vissa insatser för att öka behörigheten bland lärare och förskollärare, men att arbetet med att systematiskt stödja och uppmuntra dem att delta i behörighetsgrundande utbildning sker i begränsad utsträckning och ofta på individuella initiativ från lärarna och förskollärarna. Det är inte tydligt vilket stöd som finns och vilka som kan ta del av det. Detta innebär en risk för att möjligheterna att öka andelen behörig undervisning genom behörighetsgrundande utbildning inte tas till vara fullt ut.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar arbetet med att stödja och uppmuntra lärare och förskollärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. Detta kan exempelvis handla om att tydliggöra vilket stöd som finns att tillgå, säkerställa att information om utbildningsvägar når berörda lärare och förskollärare samt informera om vilka behov som har identifierats på skolenheten i fråga om behörighetsgrundande utbildning.

På Skolinspektionens vägnar

X Maja Beckman

Beslutsfattare
Signerat av: Maja Beckman

X Karolina Hallenberg

Föredragande
Signerat av: Karolina Hallenberg

I handläggningen av ärendet har även Jenny Bergman Westling deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

2 kap. 8–10, 13, 16–21, 34 a §§

4 kap. 3–4 §§

Förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare

2 kap. 2–7 b, 35, 44–53 §§

3 kap.

4 kap. 4 §

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Schubergstorpskolan och Falkenbergs kommun den 25 och 26 februari 2026. Besöket genomfördes av utredarna Karolina Hallenberg, Ingela Åkerman Jansson och Emelie Svensson.

Den här granskningen omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6. Det går cirka 240 elever på Schubergstorpskolan. Skolenheten leds av en rektor. Skolverkets statistik läsåret 2024/2025 visar att 76,9 procent av lärarna är legitimerade och undervisar i minst ett ämne som de är behöriga för. Av de dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framgår att på Schubergstorpskolan är 19 av 19 lärare legitimerade förskolelärare eller lärare. Tolv av dessa undervisar i ämnen, årskurser eller skolform som de inte är behöriga i.

På skolenheten är det ingen lärare som går behörighetsgrundande utbildning vid tidpunkten för Skolinspektionens besök.

Falkenbergs kommun ansvarar för 38 grundskoleenheter varav Schubergstorpskolan är en. Skolverkets statistik för läsåret 2024/2025 visar att andelen legitimerade lärare i grundskolan som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i (heltidstjänster) varierar mellan 53,8 procent och 91,4 procent vid huvudmannens skolenheter.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En intervju med lärare
- En intervju med rektorn
- En intervju med representanter för huvudmannen
- En intervju med ett urval av rektorer inom huvudmannens organisation
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Statistik från Skolverket.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla huvudmän och skolenheter som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras hösten 2026.